

PRVA I JEDINA ODBRANA ORANICA

- U Gakovu ostalo svega 10 odsto od postojećih vetrozaštitnih pojaseva
- Najbolje očuvani pojasevi u Stanišiću i Svetozaru Miletiću
- Projekat stručnog tima „Čistoće“ ima za cilj obnovu i uspostavljanje prvobitne funkcije vetrozaštitnih pojaseva

Na području Sombora su još osamdesetih godina prošlog veka obavljani pionirski poduhvati u planskom podizanju vetrozaštitnih pojaseva koji su predstavljali zaštitu od negativnih uticaja eolske erozije. Međutim, dug period bez odgovarajuće nege, kao i bespravna seča doveli su veći deo pojaseva na ivicu opstanka. Danas je Sombor ponovo u ulozi pionira u ovoj oblasti.

Projekat „Popis i revitalizacija vetrozaštitnih pojaseva grada Sombora“, koji sprovodi JKP „Čistoća“ na osnovu ugovora potpisanog sa Gradskom upravom, upravo ima za cilj sagledavanje stanja na terenu i ponovo obnavljanje i uspostavljanje prvobitne funkcije

vetrozaštitnih pojaseva. Na teritoriji grada registrovano je oko 350 hektara pojaseva.

- Pojedini pojasevi su stariji od 30 godina. Stanje na terenu je šaroliko, a u nekim delovima stanje je alarmantno. Najkritičnije je na području Gakova, gde je ostalo svega 10 odsto od postojećih vetrozaštitnih pojaseva – rekao je dipl. inž. poljoprivrede **Ivan Periškić**, vođa projektnog tima u čijem su sastavu i **Rade Vukelić**, dipl. inž. šumarstva i **Vlada Krneta**, vet. tehničar. Stručne konsultacije su obavljene sa istaknutim stručnjakom iz ove oblasti, dr **Stevanom Dožićem**, profesorom na beogradskom Šumarskom fakultetu. Pro-

jekat je u završnoj fazi, delom ga finansira grad, delom Pokrajina.

Prema rečima Radeta Vukelića, vetrozaštitni pojasevi imaju svoj životni vek. Ako je on kod bagrema 30 godina, sa sečom i zamenom treba početi 25. godine. Svest ljudi o zaštitnoj funkciji pojaseva nije na dovoljnom nivou i često se dešavaju krađe (za ogrev), koje nisu praćene adekvatnom kaznom. Uspostavljanjem poljočuvarske službe stvoreni su uslovi za čuvanje i revitalizaciju pojaseva, ali kada je nesavesni građanin uhvaćen u krađi, već je napravljena šteta.

- Neophodna je edukacija i informisanost građana o funkciji vetrozaštitnih pojaseva. Istraživanja su pokazala da na teritorijama koje su zaštićene na ovaj način, ozima pšenica u hladnim i nepovoljnim vremenskim uslovima daje dva do pet puta veći prinos. Ako vetrozaštitni pojas zauzima 5 do 10 odsto od zemljišta (koje nije posejano), a dobija se dvostruko ili petostruko veći prinos, računica je pozitivna. To važi i za druge poljoprivredne kulture, sve koje su zaštićene imaju veće prinose – rekao je Vukelić.

U najboljem stanju su vetrozaštitni pojasevi u Stanišiću i Svetozaru Miletiću.

U Vojvodini pokrivenost šumama iznosi 6,5 odsto, dok je u Somboru za pola procenta manja. Sa 320 hektara vetrozaštitnih pojaseva šumovitost će se povećati za 0,5 odsto, tako da ćemo dostići vojvođanski prosek.

Revitalizacija vetrozaštitnih pojaseva će se obavljati po fazama, odnosno prema mogućnostima obezbeđivanja finansijskih sredstava.

S. M.

Ivan Periškić, Vlada Krneta i Rade Vukelić

„Piomani“ dovršili ono što su kradljivci započeli

Vetrozaštitni pojasevi verovatno završili kao ogrev

ZAMENA CRKVENOG ZVONA

Pošto je zvono na crkvi na Vodici u Stapar, koja je sagrađena 1863. godine i posvećena Uspenju Presvete Bogorodice, dotrajalo i više ne služi nameni, došlo je vreme da se zameni. Grupa građana koja se spontano okupila i oformila kako kažu, u „Rašinoj jamuri“, došla je na ideju da zvono na crkvi postavljeno 1922. godine, a udaljeno 5 kilometara od sela i teško 140 kg, pošalje na livenje u Prokuplje u poznatu livnicu „Metalurg“. Ova plemenita akcija deo je širih radova u cilju obnove crkve na staparskoj Vodici, koja je nekad predstavljala centar starog Stapara. Svi radovi se obavljaju uz blagoslov njegovog preosveštenstva episkopa Bačkog gospodina Irineja i mesnog paroha protonamesnika Predraga Bilića.

NAGRADA SAVETA EVROPE ZA PREDEO

PRIZNANJE MONOŠTORU I SRBIJI

Savet Ministara u skladu sa preporukama za nagradu Saveta Evrope za predeo, na 1.123. zasedanju doneo je odluku da istakne vrednost projekta „Predeli Bačkog Monoštora“. Naime, Evropska komisija svake dve godine u cilju isticanja najboljih primera u praksi, koji podrazumevaju projekte na očuvanju i promociji predela kao jedinstva prirode i stanovništva, dodeljuje priznanje najuspešnijima. Odabrani primeri na ovaj način postaju dostupni i široj javnosti na evropskom nivou, podstičući slične i sveobuhvatnije inicijative. Na ovogodišnji konkurs prijavilo se četrnaest evropskih zemalja, među kojima su: Češka, Belgija, Italija, Velika Britanija, Francuska, Mađarska, Norveška, Slovenija, a jedina koja se razlikuje po statusu je bila Srbija. Shvatajući da predeo ima značajnu ulogu u kontekstu nacionalnih i integrativnih kultura, da je osnovna komponenta evropskog prirodnog i kulturnog nasleđa koja doprinosi blagostanju ljudi i učvršćivanju evropskog identiteta, od dostavljenih predloga je donesena odluka da Srbija dobije mogućnost da konkuriše sa primerom dobre prakse **Specijalnog rezervata prirode „Gornje Podunavlje“ - Bački Monoštor**. Ovaj projekat je odabran od strane Ministarstva životne sredine,

rudarstva i prostornog planiranja Republike Srbije, a nosilac projekta i aplikant je bilo Udruženje građana „Podunav“. U prijavi su na-

koji se mogu pogledati na web stranici http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/heritage/landscape/prix/session2010_EN.asp. Petominut-

vedene sve aktivnosti koje su realizovane u selu sa ciljem njegovog razvitka kao eko-turističke destinacije bazirane na prirodi, kulturi i tradiciji stanovništva, kao i ostvareni rezultati, koji mogu

ni video je nastao prilikom snimanja emisije „Eko-recept za zdrav život“, a prikazuje raznovrsnost lepote predela ovog sela, predstavljajući spoj prirodnog, kulturnog i multietničkog predela. Video je prilagodila ekipa Radio televizije Srbije na čelu sa urednikom Aleksandrom Šarković. Drugi video koji je dostavljen snimljen je od strane udruženja, a predstavlja dokumentarno-turistički film o Bačkom Monošturu.

Sertifikat kojim se potvrđuje ovo priznanje biće dostavljen ministru dr Oliveru Duliću, kao i drugim zainteresovanim licima koja su svojim angažovanjem doprinela prepoznavanju značaja uloge predela za status održivog razvoja.

Zdenka Mitić

da posluže kao dobar primer ostalima. Pored aplikacije u pisanoj formi, dostavljeni su i propagandni materijali – brošure, kao i video priloz